

назива. . . „Мила убавка, кама. . . убавка го ѝмаште. . . Престорион се на руси, продували му нѣмко по руски, и той отишеть при тѣкъ. . . „Долу пушката!“ му казваха, и тамъ го събѣли. . . Нѣма вече време за губене. . . бѣга!“ Че като речеа „бѣга!“ — като дуннаа нагоре, кой презъ палеката, кой презъ камениците — не се чува, не се видѣва. . . Е, господне, на тоан день, предъ шестъ го день, страшно бѣгане бѣше.

Дунитѣ на водна ми проведоахъ мрачно впечатление. Лазъ си представяхъ мислено тая тѣла и цаѣтуша сѣга долнива, кама е била въ ован критически день, когато изляди мене, мъртинъ отъ стражъ, разплакани и изгладѣли деца, пребѣдѣли и смутени маже сѣ се трупаха, като спаваше следъ ован, обиданите отъ луда панна, безъ водичъ, безъ посона, безъ надежда! . . .

— Сѣга, като вървѣа нагоре, надѣваахъ изъ Плевнаа, ще ти покажа, отае бѣгаа военни наѣнци. . . Дръжъ се карно: тука е лошо, рече бай Микала, като трѣна предъ мугето ми.

— Оттука, изъ Плевнаа, се върнаа хората, обиди се Рачо Чобанъта, който поина да ваеи участъ въ разговоръ.

— Мѣнаа бе, хлапето! — казѣхъ нора бай Микала. . . тебе те нѣмаше тогавъ.

Рачо Чобанъта мѣнаа посречеть.

Ние следваме да се спуснаме къмъ делгата на шумещата рѣка. Скоро спинаме до брѣга и заминаваме да вървѣа надѣваа по него. Отъ дветѣ ни страни се надигаа голѣми и грозни плевненски стѣни, които на всѣки стѣпка ставаша повисоки и по-увокали. Слѣдѣта, която едвѣтъ се помнаваше, ползтавеше тѣкнитѣ коснитѣ вървока. Едвѣтъ частъ, кладенъ, сладостенъ въздухъ, разбѣсваа съ мѣрамата на горската чубрина, диваше наравно наслѣдание въ гърдитѣ ни. Устѣахъ, че се подмладѣахъ въ тая грѣсна девствена природа, тѣкна съ толкова пашена и заревна. Рѣката се бѣла тѣкнѣна водопадъ и оковаше се издѣлаше изъ стрѣнитѣ си брѣгове, гърѣшше, еѣшше, и тѣкнѣше самоната съ де-

вата си мелодия. Намѣста, до патената, изъ зелениѣтѣ шубрани и лѣщади се сѣмѣа старковѣтѣ отъ грѣсна мажана, червени като корала на Перона, сладки като устѣитѣ на италианскитѣ десертѣи. Лазъ се навеждаа отъ мугето, и казваа тая прѣлесна старкоа. Настанаае лѣщаците, които ни оставаша една малка, като алаа, патека, за да прѣминѣтъ. Другарѣтъ ни, ученикътъ, отодна отъ добѣчело и се спусна върху тая лакома плѣнка съ голѣмо острѣване. Той натѣлиа всичкитѣ дрѣбове на патето и патѣлѣнитѣ си съ лѣщенѣа, които следъ малко казѣхъ обратѣи, зашто бѣаа зелени. Слѣваахъ и азъ, зашто патената стана тѣвѣе страшна и опасна. Пороитѣ бѣаа в изровѣа, трѣнитѣ в прѣлѣтѣа съ свѣтитѣ дождѣлиа вѣтѣи. Чудно цаѣта пѣстрѣа отъ дветѣ страни патѣи ми. Сѣна, червѣна, дѣна, жѣлта, стрѣнитѣ показаша свѣтитѣ прекрасни главѣниа изъ прѣлѣтѣ; и тѣ акаха, тѣ молѣа, да ги отключѣа. Кѣката колао направѣа отъ тѣла, бѣ прѣлѣтъ. Чѣи ми се, чѣиного градѣнскитѣ цаѣлове по свѣжестѣа си, по бѣтѣвѣа на шара си, по своеобразѣта си зубѣтъ не могатъ се сравни съ проваденѣта на горската флѣра. За всѣко цаѣло азъ разпѣваахъ, кака се казва, готовъ да му дѣнаша нешто въ портѣла си, за да оладѣе неговото благоуздѣне нѣкой стѣкъ. Нагрѣдно! На всѣки подобѣтъ върхѣа бай Микала ми отговарѣа еднѣво.

— Това е едво цаѣло, — плевненско цаѣло.

А Рачо Чобанъта прибавише дълбокоувно:

— Това е цаѣло. . . самонѣтъ трѣа. . . тѣдѣа ти има нево тѣнаа.

Извѣдѣахъ погледа ми плѣни едво цаѣло, което стѣрѣше на стрѣвината на брѣга. То бѣше румѣно-сѣвѣло, толкова румѣно, штоо ти се чѣнѣше, че е изѣа отъ делгата, едво английско цаѣлука, оронѣа отъ небѣто. Лазъ се стрѣа, очарѣа изѣа отъ това чудно кубѣло създаене, та ка уснѣнаа, тѣа красѣно, тѣа оирѣно